

VÍNA Z MOSELU

Niet pochýb o tom, že každý vinársky región sveta sa môže chváliť niečím jedinečným. Avšak vinárska oblasť Mosel v Nemecku má toho výnimočného predsa o niečo viac – jej terroir spája hneď niekoľko unikátností – rieku Mosel, minerálnu pôdu, strmý charakter vinohradov a mnoho ďalšieho... To všetko tunajším vínam dodáva špeciálnu charakteristiku a zabezpečuje im popularitu u vínomilcov po celom svete.

”

Fotografie moselských vinogradov vyrážajú dych, pretože sú povestné svojou extrémnou strmostou.

Rieka Mosel sa nachádza v západnej časti Nemecka, blízko luxemburských a francúzskych hraníc a pomedzi vinohrady sa vinie ako striebřistý had. Rieka má aj dva prítoky Saar a Ruwer, preto sa oblasť kedysi volala aj Mosel-Saar-Ruwer. Vinohrady situované pri veľkých riekach majú vo všeobecnosti hneď niekoľko výhod – ich svetlo sa odráža od hladiny späť do vinohradu, čím prispieva k dozrievaniu hrozna. Takisto sú rozdiely dennej a nočnej teploty pri vod-

ných plochách nižšie, a teda hoci dni sú pri vode osviežujúcejšie, noci sú o niečo teplejšie. Na jeseň tu zase môžu vznikať hmly, ktoré prispievajú k rozvinutiu ušľachtilej plesne. Všetko z tohto sa deje aj tu.

Fotografie moselských vinogradov vyrážajú dych, pretože sú povestné svojou extrémnou strmostou. Ich sklon sa šplhá až do neuveriteľných 70 %, a preto netreba pripomínať, že pozbieranie hrozna tu nie je žiadna maličkosť. Nielenže strojový zber nepripadá do úvahy, ale medzi jednotlivé riadky viničov sa nedostane ani klasickejšia mechanizá-

cia ako napríklad traktor. Na to, aby sa ťažké debničky s hroznom dostali zo strmín do vinárstva, však používajú špeciálne jednoosobové zubačky, ktoré sú veľmi rozšírené najmä na strednom Moseli a aj v terasovitých vinohradoch. V niektorých miestach sú zubačky priam nevyhnutné. Pochádzajú z dielne firmy, ktorá vyrába aj lanovky v alpských lyžiarskych strediskách. „Vinohradník sa vyvezie do istej polohy vo vinici, tam zostúpi a pohybuje sa po vrstevnici. Vykoná prácu, naloží hrozno a materiál na malú ložnú plochu a takto postupuje ďalej. V strmom svahu nie je šanca stú-

pať hore riadkom alebo ísť dole,“ približuje Michal Behún zo spoločnosti Vyberané vína, ktorá sa špecializuje práve na predaj týchto unikátnych vín.

Ďalším moselským unikátom je pôda. Najčastejšia je to čierna bridlica, avšak podľa chemického zloženia sa môžu striedať aj jej červené, modré či žlté varianty. Pôdy sú zároveň bohaté na kremeň v kryštalickej forme, čo sa voľným okom prejavuje aj ako trblietanie. Tieto kamenisté pôdy hrajú veľkú rolu práve pri dozrievaní hrozna – počas dňa sa poriadne nahrejú a v noci vyžarujú teplo späť na dozrievajúce hrozno. Kryštalický kremeň zase podobne ako hladina rieky odráža svetlo.

Pôdu si na moselskom terroir najviac cení aj jeden z tamojších vinárov, Johannes Schmitz z vinárstva Rebenhof. Jeho vinohrady sú na rôznych pôdach a vína z nich sa prejavujú rozličným spôsobom: „Napríklad na červenej bridlici sa vína prejavujú ako korenisté a, ocelové, na čiernej bridlici sú zase skôr jemné a majú typický kvetinový charakter.“ Tiež pripomína, že tieto pôdy sú odolné voči fyloxére, preto sa tu nachádzajú neštepené viniče, čo tiež patrí medzi svetové unikáty. Mnohé z jeho vinohradov sú už staršie, tzv. Alte Reben, ktoré majú síce nízku výťažnosť, ale zato sú vysokokvalitné a koncentrované.

Na menej strmých vinohradoch a v pôde, ktorá je skôr vápencová, sa pestujú aj odrody Elbling, Müller-Thurgau, Pinot Blanc či Pinot Noir. Najväčšie a po celom svete známe moselské vína z tých najunikátnejších a najstrmších vinohradov však jednoznačne nesú názov odrody Riesling. Tieto vína sú typické sviežou ovocnou aromatickou, vyš-

šou kyselinkou, ktorá býva harmonicky vyvážená jemným zvyškovým cukrom a mineralitou, ktorá sa prejavuje ako vôňa mokrého kameňa a jemne „slaná“ chuť. Najkrajšie exempláre sú delikátne a komplexné.

Ničím výnimočným nie sú ani polosladké vína, v ktorých však zvyškový cukor býva tak príjemne zapracovaný do silne minerálnej „slanosti“, že ich tolerujú aj milovníci suchých vín. V oblasti sa tiež robia sladké ľadové vína (Eiswein) alebo vína s prímiesou botrytického hrozna, teda hrozna napadnutého ušľachtilou plesňou, ktoré máva vysokú kyselinku a cukornatosť. Vo víne ich spoznáme ako vôňu medu či čierneho čaju.

V oblasti Mosel sa nachádzajú vinohrady, ktorých názvy môžete nájsť na tých najkrajších exemplároch vína. Medzi také patrí napríklad Ürziger Würzgarten, ktorý je mimoriadne strmý. Vína z tamojšieho hrozna sa vyznačujú ovocnou vôňou, typicky po zrelom ovocí: „Senzoricky sa javia sladšie, avšak nie sú unavujúce, ale ľahké, zábavné a preslávené kombináciami s výraznou ázijskou kuchyňou,“ vysvetľuje Michal Behún. Viaceré vinohrady nesú aj názov Sonnenuhr, teda v preklade slnečné hodiny. Tie sa nachádzajú najmä v oblasti Bernkasteler Ring a sú veľmi fotogenické, pretože na skalnatých výbežkoch najslnečnejších vinohradov bývajú veľké slnečné hodiny.

Na druhej strane, slnko a teplo pri Moseli nie je všetko. Ako hovorí Johannes Schmitz: „Ak by dobré víno robilo iba slnko a teplo, najlepšie svetové vína by boli len z najteplejších oblastí. Ale vieme, že to nie je pravda. Ak je ročník príliš teplý, hrozno stráca mnohé pekné vlastnosti. Niektoré naše vinohrady sú situované na chladnejších stranách, z ktorých pochádzajú krásne, koncentrované a komplexné vína.“

A prečo sú podľa predajcu moselských rizlingov tieto vína také skvelé? Nie je to len skvelou surovinou, ale aj prácou: „Nielen terroir je mimoriadne výnimočný, ale najmä a nadovšetko je to nemecká precíznosť, zmysel pre detail a ťažká práca vinohradníkov a vinárov. Rodinné vinárstvo s ohromnou a neprerušenou tradíciou sú tým základom, ktorý sa snúbi s výnimočným terroir a spolu tvorí jeden celok. Za tie roky som spoznal, že nemeckí vinári sú neskutočne pracovití a je to doslova ich život,“ uzatvára Michal Behún.

Spoznajte tajomstvo nemeckých vín

Terroir v tradičnom ponímaní rovná sa pôdne zloženie, mikroklima, počasie a expozície vinohradov. V nemeckom ponímaní si do tejto rovnice musíte dosadiť aj ďalšiu významnú premennú – osobnosť vinára. Presnejšie vinárov, ich vzdelanie, rodinné skúsenosti a tradície.

V Nemecku sa nachádza 13 vinohradníckych oblastí, takmer 125 tisíc hektárov vinohradov, počet vinárov je takmer 13 tisíc a priemerná výmera na jedno vinárstvo je podľa oblasti 5 až 7 hektárov. V Geisenheime sídli významná vinárska univerzita, dôležitá aj v celosvetovom meradle. Pozrime sa spolu na tri prípady, ako vinárska generačná kontinuita funguje v praxi.

● Hans Wirsching

● Andreas Durst

● Apel

Vinohradnícka oblasť Franken, rodinné vinárstvo Hans Wirsching VDP

Franken sa nachádza v okolí mesta Würzburg, patrí ešte pod spolkovú republiku Bavorsko, názov je historicky odvodený od Franskej ríše. Táto oblasť je špecifická odrodou Silvánske zelené, ktorá sa tu prevažne pestuje. Ďalším špecifikom sú originálne typické fľaše Bocksbeutel, ktoré majú svoj príbeh a do ktorých sa môže plniť toto víno len v tejto jedinej nemeckej vinohradníckej oblasti. Vinárstvo Hans Wirsching VDP patrí medzi najväčšie privátne rodinné vinárstva v Nemecku, jeho výmera je 90 hektárov a kontinuálne podniká od svojho vzniku v roku 1630. Celé desaťročia dodáva svoje vína aristokratickým rodinám, dlhoročným zákazníkom a ich privátna klientela je roztrúsená nielen po Nemecku, ale po celom svete. Keď sa otvoria brány jeho sídla vo vinohradníckej obci Iphofen, zjaví sa vám krásna, udržiavaná historická budova a skvostné pivnice. Zamestnáva dvoch enológov a zdvojené agrotechnológie pre okamžitý zásah. Súčasná majiteľka Andrea Wirsching je 14. generáciou Wirschingovcov a s otcom Hansom, ktorý má 90 rokov, sú neoddeliteľnou súčasťou tohto rodinného vinárstva.

Vinohradnícka oblasť Rheingau, rodinné vinárstvo Josef Spreitzer VDP

Rheingau sa nachádza neďaleko mesta Mainz a Frankfurt v povodí rieky Rýn. Je to rodisko kráľovskej odrody Riesling (Rizling rýnsky). Prvá zmienka o tejto odrode pochádza z roku 1435. Vinohrady majú prevažne južnú a juhozápadnú expozíciu a rieslingy odtiaľto sú delikátne, okrúhle a krásne zrelé, považujú sa spolu s moselskými za jedny z najlepších na svete. Vinárstvo Josef Spreitzer sa nachádza vo vinohradníckej obci Oestrich-Winkel na rieke Rýn a svoje počiatky má v roku 1641, pričom profesionálnym vinárstvom sa stalo v roku 1899. Vedú ho dvaja bratia, Andreas a Bernd Spreitzerovci, ktorí sú 19. generáciou, čo pokračuje vo vinárstve na tomto hospodárstve. Andreas má na starosti vinohrady a je aj pivničným majstrom, Bernd sa venuje obchodu, logistike a marketingu. Výmera viníc je 23 hektárov, vo vinárstve pracuje celá rodina obidvoch bratov. Väčšinu výsadby tvorí, samozrejme, odroda Riesling, prevažuje privátna klientela z Európy a významnú časť produkcie exportujú do Spojených štátov.

Vinohradnícka oblasť Mosel, rodinné vinárstvo Familie Hubertus Apel

Toto vinárstvo sídli na hornej Mosele. Rieka Mosela tvorí v tomto kraji hranicu s Luxemburskom a z vinohradov sa pozeráte priamo na malebnú luxemburskú scenériu. Podložie tvorí vápenec a prevažujú tu burgundské odrody (Pinoty, Chardonnay a, samozrejme, najstaršia nemecká odroda Elbling). Vinárstvo Apel bolo založené v roku 1477 a pokračuje nepretržite doteraz. Súčasný majiteľ Harald Apel je z rodiny Apelovcov a stelesňuje 28. vinársku generáciu. Má troch synov a celá rodina pracuje vo vinárstve, ku ktorému patrí aj reštaurácia a niekoľko penziónov. Harald ako prvý na Mosele vysadil pred mnohými rokmi odrodu Chardonnay a taktiež nové burgundské a nemecké odrody, ktoré sa úspešne ujali a tešia sa obľube aj v iných vinárstvách v tejto lokalite. Celková výmera vinárstva je 29 hektárov, počet vysadených odrôd je 10 a prevažuje odroda Elbling. Aj toto vinárstvo má dominantnú privátnu klientelu a zameriava sa na domácych, nemeckých zákazníkov.

Poctivá, neustála a nikdy nekončiaca práca nemeckých vinárskych rodín je naozaj neoddeliteľnou súčasťou terroir. Aj vďaka tejto energii majú nemecké vína punc a a biele nemecké vína patria medzi svetovú triedu.